

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vanitas Vanitatum Consideratione Seria Evanescens

Bellegambe, François

Insulis, 1681

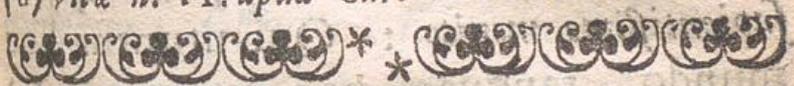
Consideratio VIII. Mundi vanitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51072)

STUDIUM VERITATIS. 127

teris, cur præter omnium morem, codices necessarios venderet, uni ex iis causam sciscitanti, & stultitiam objicienti, respondit: Quò plura novimus, eò plura facere debemus. Ego verò hos codices distrahens, parum feci, minusque quàm debui. (u)

(u) *Vita n. 11. apud Sur. 16. Novemb.*

CONSIDERATIO VIII.

MVNDI VANITAS.

UNiverſa vanitas (ſive, univerſitas vanitatis) omnis homo vivens. (a) Etenim in imagine (ſeu, ex vi vocis hebrææ, in umbra, hoc eſt, inſtar umbra, & cum ambris, quas amat) pertranſit homo: ſed & fruſtra conturbatur, (b) pro rebus temporariis & tranſitoriis hujus mundi, quibus nullâ duratione, nullâ ſtabilitate frui poſſit. (c) Præterit enim figura hujus mundi, (d) ait Apoſtolus; oſtendens quòd humanorum quodlibet in figurâ tantùm, & velut

F iiij

(a) *Pſ. 38.* [b] *Ibid.* (c) *Titelman. ibi.* (d) *1. Cor. 7.*

328 CONSIDERATIO VIII.

umbra , & somnium , præterlabitur , nihil habens verum , nihil stabile. Quomodo igitur non puerilis sit mentis , circa umbras attonitos esse ? & in somniis altum sapere , & in his tabescere , quæ paulò post transeunt ? (e) Ideò mundana quasi non sint , æstimanda sunt : (f) & ex ejusdem Apostoli sapientissimo monito : Qui utuntur hoc mundo , tanquam non utantur. (g) Nolite ergo , ait S. Anselmus , (h) constanter mundum diligere : quando ipse quem diligitis , non potest constare. In cassum cor quasi manenter figitis , dum fugit ipse quem amatis. Sed , ut monet sapienter Esdras , Fugite umbram sæculi hujus. (i) Phantasia nempe est , quod tantoperè ostentat & jactat mundus : quo quidem vocabulo ipsi Græci exprimunt , quod nos apparatus , splendorem , pompam , ostentationem appellamus , ut doctè observant atque declarant Scriptores nostri , Lorinus in Acta , & Heribertus in librum primum de vitis Patrum : unde etiam quod latinus Interpres Actorum cap. 25. vertit , cum multâ ambitione : græcè leges ,

(e) S. Chrysoft. hom. 39. ad Pop. (f) S. Thom. in illum loc. Cor. (g) Ibid. (h) Ibi. (i) 4. Esdr. 2.

MUNDI VANITAS. 129

eum multa phantasiâ. (k) En, quæ tanto studio, tantâ curâ, tanto salutis etiam æternæ dispendio, amant, quarunt, servare satagunt mundani homines, phantasias, vanitates, mendacia, falsitates, insanias falsas. Beatus, inquit merito Psalter regius, (l) qui non respexit in vanitates & insanias falsas, mendaces, fallentes, seducentes. Similiter, qui non accepit in vano animam suam, (m) hoc est, interprete S. Augustino, (n) qui non in rebus non permanentibus deputavit animam suam; sed eam immortalem sentiens, æternitatem stabilem atque incommutabilem desideravit. Contrâ verò miratur alibi & deflet idem Psalmographus fatua hominum studia: Filii hominum, usquequò gravi corde? ut quid diligitis vanitatem, & quæritis mendacium? (o) Quod mendacium? (interrogat; & respondet Augustinus) Mundum. Non vultis esse gravi corde, qui terreno mendacio oneratis cor vestrum? Volentes beati esse, eas res quæritis, unde miserifitis. (p) Verè vana spes, & menda-

(k) vid. Franc. Le Roy Porticu Salom. dissert. 4. c. 2. (l) Ps. 39. [m] Ps. 23. (n) ibi. (o) Ps. 4. (p) Serm. 141. de Temp.

230 CONSIDERATIO VIII.

cium viro insensato : & somnia extol-
lunt (*sive, ex græco, volare faciunt*)
imprudentes. Quasi qui apprehendit
umbram, & persequitur ventum; sic
& qui attendit ad visa (*ex græco, ad
somnia, res vanas*) mendacia. (*q*) Qui
nititur mendaciis (*rebus vanis & men-
dacibus, quales sunt mundanæ*) hic per-
cit ventos : idem autem ipse sequitur
aves volantes. (*r*) O quàm vana &
inutilia ea hominum negotia & studia,
quæ in humanis rebus suscipiuntur !
(*s*) Vanitas vanitatum, & omnia va-
nitas : (*t*) *Syrus*, Inanitas inanitatum,
& omnis res inanitas ; *Alii*, Nihilum
nihil & omnia nihil. (*u*) Vidi cun-
cta quæ fiunt sub sole, & ecce uni-
versa vanitas. (*x*) *Itane verò non solum
vana, & inania sunt mundana omnia, sed
& vanitas ipsa, & inanitas, & nihilum,
& nihilum nihil ? Sic omnino. Omnia
ista carnalia, inquit Dionysius Carthusianus,
(*y*) & transitoria, & mundana, tot
vitiis, & pœnis, tot instabilitatibus,
atque miseriis, tot fallaciis, & peri-*

(*q*) *Eccle. 34.* (*r*) *Prov. 10.* [*f*] *Gregor. Thau-
maturg. in Eccle. 1.* (*t*) *Eccle. 1.* (*u*) *Vid. Pinedam
& Corn. à Lapide ibi.* [*x*] *Eccle. 1.* (*y*) *in istum
Loc. Eccle.*

culis, tot ignorantis, inquietudinibus, laboribus, itemque doloribus sunt repleta; ut aptius dici valeant vanitas ipsa quàm vana.... Imò non solum possunt dici vanitas ipsa, sed & vanitas vanitatum, ut magnitudo ac multitudo vanitatis eorum insinuentur; sive, ex Gregorio Nysseno, (z) ut ostendatur inseparabilis in vanitate exuperatio; ex Chrysostomo, (aa) vanitas per excellentiam. Filii hominum, imò per gratuitam divinamque adoptionem, Filii Dei, Nolite declinare post vana quæ non proderunt vobis, neque eruent vos, quia vana sunt. (bb) Oremus cum Psal- te Regio: Averte oculos meos, ne videant vanitatem, sive, ut Chaldaus ver- tit, falsitatem, seu mendacium: in via tua vivifica me. (cc) Declinandi enim à vanitate sunt oculi, inquit Hilarius, (dd) ut nobis in via Dei vita sit: erigen- di oculi sunt, quibus Christi potius gloria, quàm mundi hujus inanis & vana, cernatur.

II. Mundus transit, & concupif- centia ejus. (a) Et tu pariter transibis,

(z) hom. 1. in Eccle. [aa] hom. 55. ad Pop. (bb) I. Reg. 12. (cc) Ps. 118. (dd) in istum locum.
(a) 1. Ioan. 2.

32 CONSIDERATIO VIII.

& amici tecum omnes, (b) & omnia
 quæ vanè mundus nuncupat, & stultè repu-
 tat bona; apud Deum autem nec rem, nec
 nomen habent, nisi quod ex ejus spiritu
 pronuntiavit sapientissimus Ecclesiastes, his
 verbis, ut ait Gregorius Thaumaturgus,
 universam Dei Ecclesiam affatus; Va-
 nitas vanitatum. (c) Vanum enim id
 quod vacuum est, dicitur; quod no-
 men quidem habet, rem verò ipsam
 non habet; (d) cui proinde non Deus,
 sed homo splendidum at mendax vocabulum,
 dedit: Illa autem, quibus homo voca-
 bula dedit, transitoria sunt. (e) In
 istis umbra, imò & vanitas est. (f)
 Propterea B. Paulus dicebat scribens:
 Præterit enim figura hujus mundi (1.
 Cor. 7.) Cùm igitur audieris quòd
 transit, quid amplius jam quæris? Cùm
 audieris quòd figura tantùm sunt om-
 nia humana, veritate carentia: qua-
 re sponte deceptionem sustines, nec
 eorù mutabilitatē cogitās & instabilitatē,
 hæc quidem prætercurris: ad illa verò
 desiderium non trāsfers in æternum ma-
 nentia, immota, stabilia, mutationem nō

(b) Th. à Kemp. hort. Ros. c. 2. (c) Eccle. 1. (d)
 Basil. in Ps. 4. & Chrysostr. ibid. (e) Rupert. in Gen-
 nes. l. 1. c. 28. (f) Ibid. c. 18.

MUNDI VANITAS. 133

admittentia ? (g) *Credamus, quæso, Apostolo Paulo: Præterit figura hujus mundi. (h) Figuram hujus mundi appellavit, commonefaciens omnes hujus mundi res oculos tantum attingere, oculorumque pabulum esse, atque superficiem quandam fluxam, nihil stabile aut subsistens habentem. (i) Salomoni, quæso, credamus, & res apprehendamus, in quibus non est vanitas, sed veritas; ubi cuncta firma sunt atque stabilia; ubi sunt omnia supra petram ædificata; ubi senectus non est, neque transitus; ubi florent omnia, omnia vigent; ubi nihil veterascens, senescens nihil, nihil perditioni proximum. (k) Quis est adeo excors, ut quærat nomina, quæ rebus destituuntur? & persequatur inania, quæ oportet fugere? Nonne omnia mentiuntur, & decipiunt? Ideo dixit Ecclesiastes, Omnia vanitas. (l) Quia (ut utar iis similitudinibus, quibus olim usus est S. Barlaam, ut Iosaphato Regis filio vanitatem & instabilitatem bonorum,*

(g) Chrysostom. hom. 39. ad Pop. (h) 1. Cor. 7. (i) Theophyl. ibi. (k) Chrysost. hom. 55. ad Pop. (l) Idem in Ps. 4.

134 CONSIDERATIO VIII.

qua mundus appellat, declararet) Primò, non
 secus ac pulvis à turbine, ad alios
 atque alios subinde perflantur, &
 vicissim jactantur. Secundò, aut fumi
 instar defluunt. Tertiò, ac velut in-
 somnium homines ludificantur. Quarta
 rò, atque ut umbra retineri nequeunt.
 Ac denique ita naturâ comparata sunt,
 ut nec cum absunt, ea se habituros
 homines desperent; nec cum adsunt,
 possidentibus certa & stabilia sint. (m)
 Temporalia vana sunt, quia non con-
 tinent solidum bonum. (n) Omnia hu-
 mana metus, risus, lanugo, umbra, ros,
 flatus, volatus, vapor, insomnium,
 fluctus, navis vestigium, aura, pul-
 vis. (o) Omnia imaginaria in seculo,
 & nihil veri. (p) Adhuc paululum, &
 ecce mundus transit, ac scena dissol-
 vitur. (q) In momento enim terre-
 na cuncta prætereunt; & sæpe honor
 sæculi abiit, antequam venerit: quid
 enim sæculi potest esse diuturnum,
 cum sæcula ipsa diuturna non sint?
 (r) Non ergo istos (qui mundi vin-
 (m) S. Damasc. in vita Barlaam & Iosaphat c. 15.
 (n) S. Thom. in Ps. 4. (o) Gregor. Naz. Carmine
 de vita itineribus. (p) Tertull. de corona militis c.
 13. (q) Gregor. Naz. orat. 17. (r) Ambr. l. 4. in
 Luc. c. 4.

MUNDI VANITAS. 135

culis alligati sunt) stolidiores multo ,
 quàm parvulos judicem , quos pueri-
 lis ludus , ubi aut circulus volvitur ,
 aut turbo vel trochus verberibus agi-
 tatur , & longis porticibus per curva
 spatia rotatur , ita intentos & inhiantes
 tenet , ut avelli inde nullatenus queant ,
 ignorantes penitus per ætatis fragilita-
 tem , nihil in illo ludo utilitatis , nihil
 perfecti operis haberi ? &c. (s) Quo-
 usque solo reptamus ? Quousque lu-
 dimus ? & utinam tantummodò lu-
 deremus ! Nunc autem & nostram
 prodimus salutem. Et sicut pueruli
 cum in his studium agunt , litteris ne-
 glectis , multa sustinent verbera : sic &
 nos in his (terrenis) omne studium
 impendentes , extremam dabimus ul-
 tionem. Hæc omnia quidem transi-
 bunt , ex his autem oriens tortura ma-
 net immortalis atque continua. (t) Ut
 quid ergo temporalium rerum amore
 detinemini ? Ut quid tanquam prima ,
 extrema sectamini : quod est vanitas &
 mendacium ? Cupitis enim permanere
 vobiscum , quæ omnia transeunt tan-

(s) Chrysof. hom. Quod nemo Læditur nisi à
 seipso. (t) Idem. hom. 47. ad Pop.

136 CONSIDERATIO VIII.

quam umbra. (u) Non diligamus visibilia spectacula, ne ab ipsa veritate aberrando, & amando umbras, in tenebras projiciamur. (x) Omnes amatores mundi, omnes inquisitores nugarum. (y) O! qui scintillam haberet veræ charitatis, profectò terrena sentiret esse plena vanitatis. (z) *Sed nos infantium insensatorum more viventes, (aa) fugientem mundum sequimur, labenti inhæremus: & quia labentem retinere non possumus, cum ipso labimur, quem labentem tenemus. (bb) Sapientiùs deinceps; Relinquamus umbram, qui solem quærimus; deseramus fumum, qui lumen sequimur. (cc) Ad æterna præelectos peritura non occupent; transeunda sunt fortiter, non amplectenda nequiter. (dd) Transitoria ista quæ stare tibi nullo pacto queunt, fac ut à te transeant, non per te. (ee) Nonne hæc omnia sicut umbra prætereunt? Nonne hæc omnia*

(u) August. in Ps. 4. [x] Idem. de vera Relig. c. 55. (y) Beda in Ep. Jacobi c. 4. (z) Tho. à Kemp. de Imit. l. 1. c. 15. [aa] Sap. 12. (bb) Gregor. hom. 28. in Evang. (cc) Ambros. de fuga seculi c. 5. (dd) S. Leo Serm. 2. de Ascensione. (ee) Bernard. l. 4. de considerat.

fabula ? Nonne sæculi thesaurus , vanitas est ? (ff)

III. Sufficit ipsa experientia ad nos docendos , quàm nullius pretii sint res præsentis. Ubi Nemrod fastus ? ubi Nini inclytum nomen ? ubi Assuëri supra viginti septem provincias dilatata sedes ? ubi Cyri tot laboribus comparata gloria ? ubi Cræsi immensum aurum ? & cetera vanitatis exempla , quæ patheticè coacervat , terminatq; hac Sapientis gnomâ, Vanitas vanitatum , & omnia vanitas, Ascanius Martinengus in Genes. (a) Insigne vanitatis mundi spectaculum habes in Flavio illo Eutropio , Arcadii Imperatoris præpotente Eunuchò , qui rebus subito motu conversis , consulatu , gratiâ , potentiâ , fortunis omnibus , libertate , vitâ denique , carnificis manu , privatus est. Ipso eodem præsentem , cum militum & civium , ipsiusque Arcadii iras ac strictos enses metuens , ad Ecclesiam profugisset , ac sub altari trepidus delitesceret , aureum illud Eloquentiæ græca flumen Chrysostomus , (b) conscenso suggestu , hinc quasi abruptè exorsus est. Si unquam antea , nunc maximè licet

(ff) Ambros. l. 6. Hexam. c. 8.

(a) apud Corn. à Lapide in Eccle. 1. v. 2. (b) Serm. in Eutropium tom. 5.

138 CONSIDERATIO VIII.

dicere , Vanitas vanitatum , omnia
 vanitas. Ubi nunc inclytus ille con-
 sultatûs splendor ? ubi illustres illæ fa-
 ces ? ubi applausus illi ac choreæ ,
 epulæque & festi conventus ? ubi co-
 ronæ & aulæa ? ubi strepitus urbis ,
 & illæ Circensium spectatorum faustæ
 acclamationes atque adulationes ? Om-
 nia illa perierunt. Procella vehemens
 folia dejecit , arborem spoliatam red-
 didit , jam radicitûs vacillantem , &c.
 Omnia illa nihil nisi nocturnum som-
 nium fuerunt , appetente die evanes-
 cens : flores fuerunt verni ; vere exac-
 to emarcuerunt omnia. Umbra erant ,
 & præterierunt : fumus erant , & so-
 luta sunt : bullæ erant , & dirupta
 sunt : aranæ erant , & lacerata sunt.
 Quapropter spirituale hoc dictum occi-
 nimus , indefinèter dicètes : Vanitas vani-
 tatum , omnia vanitas. *Univerſam illam
 mundanarum rerum ac meriſſimam vanita-
 tem non eſt quòd petitis longè argumentis
 pergam tibi ulterius demonſtrare , mi Lec-
 tor : quovis loco , tempore , ſtatu , nullo
 negotio , etiam ad nauſeam & faſtidium ,
 deprehendis ; atque utinam intimo veritatis
 ſenſu deteſteris , crebrò uſurpans breves*

MUNDI VANITAS. 139

quidem illam, at nervosam Ecclesiastæ gnomē, Vanitas vanitatum &c. cum splendidissimo illo Prædicatorum Parente Dominico, qui ubique privatim & publicè magna libertate & spiritu, omnes, etiam magnates, ad sæculi contemptum, & Christi amorem excitabat. (c) Sebastianus Barradius Ecclesiastes celeberrimus, & vitæ sanctimoniâ clarissimus, de caducarum rerum contemptu tantâ contentione dicebat, ut uno anno fama sit sexaginta, & in iis nobilissimos Juvenes, & doctissimos Cathedrarum candidatos, Franciscanorum dumtaxat ordinem ambivisse. (d) Nicolaus Tolentinas, adhuc Canonicus, cum prædicantem in platea Priorem ordinis Eremitarum S. Augustini audivisset, inter alia hanc Ioannis sententiam allegantem: Nolite diligere mundum, neque ea quæ in mundo sunt, transit enim mundus, & concupiscentia ejus; ita permotus est, ut mox à concione in præclarum illum Ordinem ingressum petierit, & impetrarit, toto deinceps orbe sanctitatis ac miraculorum famâ celeberrimus. (e) S. Amatus Presbyter & Abbas

(c) in vitâ S. Dominici. (d) Alegambe Biblioth. Societ. (e) apud Surium in ejus vita 10. Septemb.

140 CONSIDERATIO VIII.

Romaricum virum nobilem brevi hoc sermone ad meliorem vitam mundiꝝ contemptum perduxit : Quot , putas , habuit dominos seu possessores discus hic tuus argenteus , in mensâ appositus ? Hunc eundem tu quoque resignabis alteri , & ille rursus alii : quare unus iste discus quot dominos sepelivit? (f) S. Salvius Episcopus à morte raptus in cœlum, Dei jussu remissus ad corpus , quasi ex gravi somno experrectus , convocatis omnibus exclamavit : Audite , ô dilectissimi , & intelligite , quia nihil est quod cernitis in hoc mundo , sed sunt juxta id quod Salomon Propheta cecinit, Omnia vanitas. Felix est , qui ea agere potest in sæculo , ut gloriam Dei mereatur in cœlo. Quocirca vitam deinceps in magna sanctitate exegit , uti fuse narrat oculus & auritus testis Gregorius Thron. (g) Lotharius , Occidentis imperio quindecim annis justè & piè administrato , recordatus , ut creditur , sermonis , quem Ludovicus ipsius pater moriens habuerat , de mundi vanitate , quam scilicet ipse quoque experiendo

(f) Vita S. Amati 13. Septemb. (g) Lib. 7. Histor. 6. 1.

MUNDI VANITAS. 141

cognorat, humana omnia deserere constituit, atque ex illis imperii fluctibus in portum se religiosæ quietis recipere. Quamobrem, mirante orbe terrarum, in Premensi (Pruniacensi, ex Baronio) monasterio se conclusit, ubi reliquam vitam transegit in paupertate & obedientia. (h) Serenissimus Princeps Carolus à Lotharingia, probè attentâ rerum vanitate, nobilissimos familia titulos, opes, atque aded ipsum Episcopale pedum dimisit, ut in minimâ IESV Societate securiùs æternitati vacaret, assumpto illo jam inde ab adolescenti ætate, atq; menti impresso lemmate, sapienti dicto, Mortale nihil immortali animo. (i) Eorum tu, & aliorum innumerorum sensa induere, Christiane Lector; vanitatem sperne: ne seriùs olim in morte, aut (avertat Deus optimus) apud inferos cum infelicissimis mundi amatoribus, quibus sola, & æterna vexatio intellectum dabit, (k) frustra defleas cæcitatem cordis tui & insipientiam. Quid nobis profuit superbia? aut divitiarum jactantia quid contulit nobis? Tran-

(h) Platus de bono stat. Relig. l. 2. c. 26. (i) P. de Lidel libro gallico, Theologia sanctorum, vol. 2. Par. 1. (k) Isa. 28.

142 CONSIDERATIO VIII.

fierunt omnia illa tanquam umbra, & tanquam nuntius percurrens, & tanquam navis, quæ pertransit fluctuantem aquam; cuius, cum præterierit, non est vestigium invenire, neque semitam carinæ illius in fluctibus: aut tanquam avis, quæ transuolat in aëre, &c. Sic & nos continuo desivimus esse; & virtutis quidem nullum signum valuimus ostendere: in malignitate autem nostrâ consumpti sumus. Talia dixerunt in inferno hi, qui peccaverunt, (l) qui ambulaverunt post vanitatem, & vani facti sunt, (m) amando volatica ludibria temporum & lucrum luteum, & amplectendo mundum fugientem. (n) O prima summaque veritas, veraque soliditas, solida charitas, chara æternitas, Deus meus & omnia, da ut nulla nos moveat vanitas, nec vana inanitas, nec inanis carnalitas, nec carnalis fugacitas; sed totos nos ad se rapiat tua veritas veraque felicitas. (o).

(l) Sap. 5. (m) Ierem. 2. (n) August. l. 5. conf. c. 12. (o) Cornel. à Lapide in Eccle. 1. v. 2.